

Силабус навчальної дисципліни

ВИКЛАДАЧ

Наталя Янусь

Контактна інформація викладача:

Електронна пошта: natalaan07@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100019927958667>

Профайл викладача:

Наталя Володимирівна Янусь – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов і методик їх навчання КОГПА ім. Тараса Шевченка, викладач практичного курсу англійської мови, практичної стилістики та лінгвостилістичного аналізу тексту, літератури англійськомовних країн.

Викладач має 20-річний досвід роботи за фахом, автор понад 25 наукових та навчально-методичних праць. Сертифікований учасник підвищення кваліфікації: стажування на кафедрі англійської філології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (квітень 2016 р.) (Наказ № 27 від «29» березня 2016 р.). Отримання сертифікату про проходження міжнародного стажування (Республіка Польща, м. Рики, Люблінська вища школа, 25.05.2019-25.09.2019 р.). Участь у міжнародному освітньому проєкті «BOOST in Ukraine – Erasmus + Project» (2023-2025). (№ проєкту на платформі Еразмус+ 10108323). Study visit до Приморського університету м. Копер (Словенія, 27 листопада – 01 грудня, 2023) та проходження навчання на тему: “Student-Centred Learning”. Study visit до Тартуського університету м. Тарту (Естонія, 17.06.2024-30.06.2024 р.) та проходження навчання на тему: “Organization of International and Grant work at university”.

Загальна інформація про курс:

Анотація до курсу: Дисципліна «Порівняльна типологія англійської та української мо» є однією з вибірових дисциплін за спеціальностями 014.021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література), 014.022 Середня освіта (Німецька мова та зарубіжна література) за освітньо-професійними програмами другого (магістерського) рівня вищої освіти «Середня освіта (Англійська, німецька/польська мови та зарубіжна література)», яка викладається у II семестрі 1 курсу в обсязі 4-х кредитів (за ECTS). Підсумковий контроль – залік.

Консультації по курсу відбуваються щосереди, 15.00 –17.00 год. (ауд. 56)

Обсяг курсу – 4 кредити ECTS / 120 год.: 36 год. аудиторних занять та 84 год. самостійної роботи.

ПРИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<p>МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ</p>	<p>Метою курсу «Порівняльна типологія англійської та української мов» є всебічне вивчення, порівняння та співвіднесення мовних одиниць, засобів їх поєднання і функціонування в словосполученні чи реченні, а також навчати майбутніх вчителів-філологів визначати й ефективно використовувати у своїй професійній діяльності спільні та відмінні риси в системі фонетичних, лексичних, граматичних і стилістичних явищ іноземної та української мов.</p> <p>Курс спрямований на формування у студентів таких професійних компетентностей:</p> <p>ІК Здатність особи розв'язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру у галузі загальної середньої освіти під час здійснення освітнього процесу, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 4. <i>Здатність до утвердження гуманістичних ідеалів, демократичних цінностей, мовного і культурного багатства України й інших країн; поцінування й повага до кроскультурного соціуму; здатність працювати в міжнародному інформаційному контенті.</i></p> <p>ЗК 7. <i>Здатність до використання іноземних мов у професійній діяльності.</i> Використання іноземної мови в обсязі тематики, зумовленої професійними проблемами. Застосовувати в різних ситуаціях знання іноземної мови.</p> <p>ЗК 11. <i>Здатність до ефективного етичного спілкування із суб'єктами взаємодії та в колективі (групі).</i> Дотримання етичних принципів; здатність цінувати різноманіття та мультикультурність учасників освітнього процесу, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p> <p>Фахові компетентності спеціальності (СК):</p> <p>СК2. Здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички застосування комунікативних технологій, ораторського мистецтва та риторичної комунікації для здійснення комунікації англійською мовою у професійній сфері.</p> <p>СК 4. Знання сучасних методологічних засад предметної спеціалізації.</p> <p>СК 7. Здатність продовжувати навчання та здійснювати професійну діяльність в іншомовному оточенні, ефективно застосовувати комунікативні технології в спілкуванні з різними суб'єктами взаємодії, застосовувати демократичні технології прийняття колективних рішень, враховуючи власні інтереси та потреби інших.</p> <p>СК 10. Володіння іноземною мовою на рівні не нижче С1, дотримання сучасних мовних норм іноземної мови, опанування різних видів мовленнєвої діяльності, формування мотиваційного контексту для продуктивного вивчення іноземної мови, утвердження ролі іноземної мови як засобу міжкультурної комунікації, здатність</p>
--	--

	<p>адекватно використовувати мовленнєві одиниці, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі професійної і міжособистісної комунікації, володіння різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних і соціокультурних контекстах.</p> <p>СК 15. Володіння засобами організації мовного матеріалу у зв'язний текст; здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, здатність аналізувати й інтерпретувати мовні процеси, зіставляти інформацію.</p>
<p>ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ</p>	<p>Завданнями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • узагальнення та систематизація теоретичних знань про англійську та українську мови у зіставному аспекті; • ознайомлення з теоретико-категоріальним і методологічним апаратом порівняльної типології англійської та української мов; • ознайомлення студентів із концепціями наявними у працях видатних вітчизняних та зарубіжних лінгвістів; • встановлення типологічних подібностей і відмінностей між підсистемами і системами, одиницями і явищами англійської та української мов: 1) звуками, фонемами, складами і просодичним явищами; 2) класами повнозначних і неповнозначних слів, морфологічними категоріями, словотвірними й формотвірними афіксами, лексичними одиницями; 3) синтаксичними процесами, синтаксичними зв'язками; • систематизація результатів типологічного зіставлення обох мов у практиці викладання англійської мови; • узагальнення та систематизація процесів притаманних сучасній українській та англійській мові на основі спостереження мовних фактів; • діагностика і прогнозування типових мовних і мовленнєвих помилок, зумовлених інтерференційними впливами двох мов; • удосконалення інформаційної культури студентів (уміння працювати зі словниками, підручниками, хрестоматіями та додатковою літературою, з залученням Інтернету тощо); • поглиблення навичок критичного мислення у роботі із спеціальною літературою; висловлення своєї точки зору на те чи інше лінгвістичне явище. <p>Програмні результати навчання (ПРН):</p> <p>ПРН 2. Володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю з англійської мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти) на рівні C1, бути здатним вдосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</p> <p>ПРН 10. Демонструвати детальні знання спеціально вибраної галузі (відповідно до обраної спеціальності та спеціалізації) шляхом говоріння, читання, вивчення та звітування про зміст важливих</p>

	<p>праць на обрану тематику.</p> <p>ПРН 16. Формувати комунікаційну стратегію з суб'єктами взаємодії з дотриманням етичних норм, застосовувати демократичні технології прийняття колективних рішень, враховуючи власні інтереси і потреби інших, використовувати ефективні стратегії спілкування залежно від ситуації.</p>
<p>ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ/ ОБЛАДНАННЯ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • робоча програма; • стислі конспекти лекцій (у т.ч. електронний варіант); • питання до семінарських занять (у т.ч. електронний варіант); • практичні завдання за тематикою змістових модулів (у т.ч. електронний варіант); • тестові завдання (на паперових носіях, у системі КТС); • індивідуальні навчально-дослідні завдання; • електронні версії інформаційного забезпечення зі списку рекомендованої; • презентації до семінарських та лекційних занять.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Introduction. Theoretical foundations of typology.

1. *Typology as a branch of linguistics.* The subject of contrastive typology and its aims. Branches of typological investigation. The principal terms and notions.
2. *History of typological investigations.* First typological investigations. Wilhelm Humboldt as the founder of linguistic typology. Typological investigations in the 19th-20th centuries. Development of typological investigations in the 20th century.
3. *Methods of investigation in contrastive typology.* Comparative method. Distributional analysis. Indexes method. Immediate constituents method. Transformational analysis.

Змістовий модуль 2. Typology of language levels.

1. *Typology of the phonetic and phonological systems.* Contrastive typological phonology and contrastive typological phonetics. Typological characteristics of the vowel system. Typological characteristics of the consonant system. Intonation in English and Ukrainian. Structure and types of syllables in the contrasted languages. Word-stress in English and Ukrainian.
2. *Typology of the lexical system.* Word as basic typological unit. Typology of the word. Morphological structure of the word. Typology of the word-forming system. Typology of non-affixal word-forming. Compounding and types of compound words. Typology of idiomatic and set-expressions.
3. *Typology of the morphological system.* The notion of the morphological level of the language. Typology of the morphemes.
4. *Typology of the notional parts of speech.* Noun as a grammatical class of words. The category of number. The category of gender. The category of case.
5. *Typology of the notional parts of speech.* Verb. Non-finite forms of the verbs: infinitive, Participle 1, Participle 2, gerund in English; infinityv, diyeprykmetnyk, and diyepreslivnyk in Ukrainian. Adjective. Numeral. Pronoun.
6. *Typology of the syntactic systems.* Typology of the word-group. Structural types of sentences in English and Ukrainian. Communicative types of sentences in English and Ukrainian. Typology of the main parts of the sentence. Typology of the secondary parts of the sentence. Typology of the composite sentence. Typology of the compound sentence. Typology of the complex sentence.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студентів включає:

- підготовку теоретичних питань курсу, критичне осмислення основної та додаткової літератури, першоджерел
- вивчення тем, що винесені на самостійне опрацювання
- виконання практичних завдань
- відповіді на запитання для самоконтролю
- підбір прикладів рідної та іноземної мови для ілюстрації теоретичного матеріалу
- укладання таблиць, схем, відеопрезентацій тощо
- аналіз художніх текстів
- аналіз наукових статей і монографій

Питання для самостійного опрацювання:

- The place of contrastive typology among other linguistic sciences.
- The typological investigations of modern linguists.
- Sources for typological investigations.
- Utterance Stress in English and Ukrainian.
- Typologically isomorphic layers of lexicon in the English and Ukrainian languages. Factors Facilitating the Typological Study of Lexicon.
- Specifically English Types of Word-Formation.
- Typological Characteristics of Particles and Interjections.
- The Category of Definiteness and Indefiniteness.
- Typological characteristics of the detached, parenthetical and inserted parts of the sentence and element in the contrasted languages.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, вчителя іноземної мови, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

Методами навчання є також:

- лекція
- проблемний виклад матеріалу
- розповідь-пояснення
- навчальна дискусія
- ілюстрація
- демонстрація
- вправи
- метод спостереження й аналізу мовних фактів
- робота з підручником
- організація самостійного пошуку матеріалу
- робота з науковою літературою
- використання мультимедійних і комп'ютерних технологій
- аналіз відео-фрагментів

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до науково-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному і письмовому контролю, тестовим завданням.

Методами контролю є також:

- усне опитування (індивідуальне, фронтальне) під час семінарських занять
- перевірка конспектів першоджерел
- оцінювання практичного виконання різноманітних завдань і вправ
- заслуховування доповідей і академічних есе
- презентація відео-презентацій
- експрес-тести
- підсумковий тест

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Для успішного вивчення курсу необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою.

Для успішного засвоєння програмного матеріалу студент зобов'язаний:

- не пропускати заняття;
- самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття;
- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- своєчасно й охайно виконувати завдання самостійної роботи;
- брати участь у контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, підсумковий контроль);
- будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності у порядку, визначеному Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії.

Результатом невиконання та / або недотримання правил може бути оцінка «незадовільно» за курс.

Академічна доброчесність

Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять

Відвідування занять є обов'язковим. Допускаються пропуски занять з поважних причин. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Відпрацювання пропущених занять

Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття. Заняття відпрацьовується під час консультації викладача. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Консультації

Якщо у студентів виникають питання, то вони можуть звернутись із ними до викладача. Викладач призначає консультації, які потрібні для роз'яснення незрозумілих питань, для відпрацювання пропущених занять, для перевірки виконання самостійних завдань. А також студенти можуть звернутись на кафедру за літературою, за методичними рекомендаціями та іншими навчальними матеріалами.

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до Положення Академії про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (<http://www.kogpi.edu.te.ua/images/stories/Henrikh/polozhennya-pro-neformalnu-osvitu.pdf>), може бути здійснено зарахування навчальної дисципліни із представленням відповідних підтверджуючих документів (сертифікатів результатів проходження відповідних курсів, тренінгів, вебінарів тощо). Визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної освіти, відбувається у семестрі, що передує вивченню дисципліни.